

Det Kongelige Finansdepartement
Postboks 8008 Dep.
0030 OSLO

Dato	Saksbehandler	Vår ref.	Deres ref.
17.09.2015	Solfrid Løvbrekke Handeland	13/2112 - 15	

Høring eiendomsbeskatning av arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk

Enstemmig vedtatt i sak 058/15

Sauda kommunestyre vedtar følgende høringsuttalelse om endringer i eiendomsskatteloven.

Sauda kommune stiller seg bak høringsuttalelsene fra LVK og KS, og har i tillegg gjort følgende vedtak:

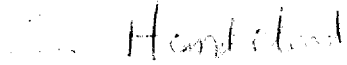
1. Sauda kommune ber finansdepartementet om å trekke gjeldende forslag om endringer i eiendomsskatteloven med disse begrunnelsene: Sauda kommune vil ved de foreslåtte endringene miste relativt store inntekter per dato og større inntekter i nær framtid. Inntekter som vil være nødvendige for å møte våre utfordringer, særlig de demografiske. Per dato taper vi rundt 5,6 millioner kroner per år på en eventuell endring. I nær framtid vil dette tallet øke til nær 11 millioner kroner per år. Dette som følge av Statnett sine utbyggingsplaner i Sauda.

Inntekter fra eiendomsskatt på verk og bruk med unntak av vannkraftanlegg i dag	16 000 000,-
Inntekter fra særskilt taksert eiendomsskatt	3 150 000,-
Inntekt fra eiendomsskatt på kraftlinjer	2 300 000,-
<u>Inntekt fra eiendomsskatt på andre infrastruktur anlegg</u>	<u>150 000,-</u>
Sauda sin inntekt fra eiendomsskatt på verk og bruk vil bli redusert med kroner	5 600 000,-

2. Eiendomsskatt på verk og bruk er en sentral del av samfunnskontrakten for like anlegg. Mister kommunene muligheten til å skrive ut slik skatt kan inticamentet for etablering av slike anlegg forsvinne.
3. Det har vært noen rettstvister når det gjelder taksering, men per dato har man funnet fram til prinsipper for taksering som er prøvd rettslig. Om regjeringen ønsker å tydeliggjøre takseringsgrunnlag for verk og bruk anbefaler Sauda kommunestyre at det settes ned et utvalg som med basis i rettsavgjørelser skal utarbeide nasjonale retningslinjer for taksering.
4. Forslaget vil innskrenke kommunalt selvstyre.
5. Det er ikke pekt på hvordan kommunene skal få kompensert sitt inntektstap.

6. Gjeldende forslag virker lite gjennomarbeidet og svarer i liten grad på spørsmål som endringene reiser. Sauda kommunestyre savner en bredere samfunnsanalyse av konsekvensene forslaget fører til.

Til slutt vil Sauda kommunestyre peke på at en slik omlegging vil kreve mye av mange instanser. Bare ett år til å forberede en slik endring vil være arbeidskrevende og vanskelig. Konsekvensene kan bli store for kommunens innbyggere om endring til foreslått ordning ikke er godt forberedt.

Vennlig hilsen
Solfrid Løvbrekke Handeland
politisk sekretær/fagleder Kundetorget

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
058/2015	Kommunestyret	PS	16.09.2015
Saksbehandler		Arkiv	ArkivsakID
Wictor Juul		K1 - 232	13/2112

Saksopplysninger:

Formål med saken

Gi høringsuttale til finansdepartementet på endringsforslagene i eiendomsskatteloven når det gjelder takstgrunnlag på verker og bruk.

Link til høringsnotatet.

https://www.regjeringen.no/contentassets/082c8b9ba6e043cdaf22b8f9aef178f0/12_388_hwh_horingsnotat-om-eiendomsskatt.pdf

Sammendrag

Regjeringen ønsker å endre eiendomsskatteloven slik at arbeidsmaskiner i verker og bruk ikke skal være en del av takstgrunnlaget når grunnlaget for eiendomsskatt fastsettes. Formålet med endringen er å gi større forutsigbarhet ved utskriving av eiendomsskatt. Dette vil gjelde både kommunen og de eiendomsskattepliktige. Imidlertid er regjeringen tydelig på at dette vil gi betydelig reduksjon i eiendomsskatteinntekter for mange kommuner.

En slik endring vil føre til store tap på eiendomsskatten for Sauda kommune.

Vannkraftverk har egne bestemmelser i loven. Disse er ikke foreslått endret. Imidlertid vil anlegg i tilknytning til kraftverk bli berørt. Overføringsanlegg, kraftlinjer og produksjonsmidler i kraftkrevende industri vil bli unntatt beskatning.

Lover og regler

Eiendomsskatteloven. Skatteloven.

Gjeldende planer, retningslinjer og vedtak

Takstvedtak i Sauda

Konsekvenser for barn, unge, eldre og funksjonsnedsatte

En reduksjon i kommunens inntekter vil gi et dårligere tilbud til alle innbyggerne i kommunen

Økonomiske konsekvenser

Bli forslaget vedtatt kan Sauda kommune sine inntekter fra eiendomsskatt på verker og bruk bli redusert med nær kroner 6 000 000,-. Eiendomsskatt på kraftverk er holdt utenfor disse beregningene.

Om vi tar med Statnett sine planer en utbygging kostnadsberegnet til kroner 700 000 000,-,

eller mer i Sauda vil tapene for kommunen bli enda høyere. I tråd med eiendomsskattelova § 8 A- 2 vil vi med gjeldende lovverk kunne få opp mot kroner 5 000 000,- årlig fra denne utbyggingen.

Fakta

I dag deler eiendomsskatteloven eiendommer opp i flere grupper som skattlegges på forskjellig måte. Loven deler videre næringseiendommer opp i to kategorier. Verk og bruk og annen næringseiendom. Forslaget gjelder kategorien verker og bruk.

Når det gjelder verker og bruk er loven slik at: «alle maskiner og andre innretninger som hører til anlegget og som er nødvendige for å oppfylle formålet med anlegget» er en del av grunnlaget for eiendomsskatt. (Eiged. Skattel. § 8A-2 (2))

Regjeringens forslag er å ta fastmonterte maskiner og innretninger ut av grunnlaget for eiendomsskatt.

Høringsforslaget har to alternative endringsforslag. Alternativ 1 fritar produksjonsutstyr og – installasjoner fra eiendomsbeskatning, men beholder verk og bruk som et selvstendig utskrivingsalternativ. Alternativ 2 fjerner verk og bruk som en egen kategori i eiendomsskatten. Etter dette alternativet foreslås slike anlegg skattlagt som alminnelig næringseiendom

Innkommene uttalelser

LVK og Kommunenes sentralforbund sin uttalelser.

http://lvk.no/sites/lund/files/Nettsidebilder/Dokumenter/150831_b_fin_horingsuttalelse_eiendomsskatt_verk_og_bruk_lvk_m_vedlegg.pdf

<http://ks.no/contentassets/66325048b7674849ba20f1e8b7d5291e/horingsuttalelse-frac-ks-til-finansdepartementets-forslag-om-a-fjerne-eiendomsskatt-pa-produksjonsutstyr-og-produksjonsinstallasjoner-i-verk-og-bruk.pdf>

Vurdering og konklusjon

Målet med endringsforslagene er at utskrivningen av eiendomsskatt skal bli mer forutsigbar for kommuner og eiere av skatteobjekter. Sauda kommune deler ikke oppfatningen av at dette er et stort og vanskelig område for kommuner og eiere. Videre er målet med forslaget å redusere beskatningen av næringsvirksomhet. Forslagene som finansdepartementet har lagt fram vil i utgangspunktet føre til store inntakstap for mange kommuner, også Sauda. Dette vil gjelde uansett hvilket av forslagene som blir vedtatt

Begge alternativene betyr i realiteten ei avvikling av eiendomsskatt på «verk og bruk», der vi bare står igjen med eiendomsskatt på bygning og tomt.

Vi tar i dette høringssvaret det utgangspunkt at begge alternativene vil ha relativt like konsekvenser for kommunen. Vi skiller derfor ikke mellom dem i vurderingene i saksframlegget.

1. Problemer med integrerte anlegg- tvister.

Departementet viser til flere rettssaker når det gjelder definisjonen av hva av maskiner m.m. som skal regnes med til produksjonsutstyr dom det kan lagnes eiendomsskatt for. I

det nye lovforslaget vil det også være et skille mellom produksjonsinstallasjoner og bygningsmessige installasjoner. Altså om installasjonene tjener bygningen eller om de tjener produksjonen.

Installasjoner som kan sies å tjene produksjonen er fritatt skatt. Petrokjemiske anlegg, teleanlegg og overføringslinjer for kraft og tilsvarende infrastruktur vil da være fritatt for eiendomsskatt. På tross av at departementet prøver å tydeliggjøre forskjellene mellom installasjoner knyttet mot produksjon og anlegg knyttet mot drift av lokalene, mener vi at det i mange henseender vil være vanskelig å sette skillene. I dagens system har vi mange års erfaring hos både eiere av anlegg og kommuner når det gjelder taksering. Kommunene har også vunnet fram med sitt syn i et klart flertall av de rettsavgjørelsene som har vært. Uansett vil kommunen nå få kostnader med re taksering av anlegg.

2. Administrative konsekvenser av omlegginga.

Departementet ber om at kommunene vurderer de administrative kostnadene ved den foreslåtte omleggingen. For Sauda kommune vil det her være snakk om en re taksering av næringseiendommer.

Den alvorligste konsekvensen av omleggingen vil være bortfall av inntekter på rundt kroner 6 000 000,-. Vi vil og ta fram fremtidige inntekter basert på et forsiktig anslag av investeringer Statnett skal gjøre i Sauda på rundt kroner 700 000 000,- noe som vil gi årlig eiendomsskatt opp mot kroner 5 000 000,-.

3. Eiendomsskatt som insitament for næringsutvikling.

Et prinsipp i næringsutviklingen i Norge har vært at de lokalmiljøene som huser verker og bruk skal ha en godtgjøring for de minussider som oppstår når store installasjoner, fabrikanlegg, inngrep i natur og miljø blir lokalisert i et lokalmiljø. Når det gjelder vannkraft har dette vært et prinsipp siden konsesjonslovene kom at lokalsamfunnene skal ha goder tilbake fra utbyggere. Noe av det samme har vært tanken bak eiendomsskatten på verker og bruk. Lokalsamfunnet skal ha noe igjen for de store inngrepene som er gjort.

Lokalpolitikere har sett det formålstjenlig å være positiv til konsesjon da de har sett behovet for de inntektene lokalsamfunnet får over tid. Dette har vært en samfunnskontrakt mellom utbyggere og lokalsamfunn. Kanskje kan vi også si at det har vært en samfunnskontrakt mellom forbrukere i større samfunn og små lokalsamfunn som avgir naturressurser. Dette er formulert på følgende måte i NOU 2012: 9 s. 86:

«I forbindelse med konsesjonsbehandlingen av store kraftledninger har særlig kommunene pekt på at det er manglende samsvar mellom de som får fordeler og de som får ulemper av kraftledningene. I dag er eventuell inntekt til kommunen i all hovedsak knyttet til eiendomsskatt.»

Regjeringens forslag er brudd på disse samfunnskontraktene samtidig som staten sikrer seg en større del av disse inntektene. Både ved at store statseide selskaper får redusert skatt og ved at loven er slik innrettet at selskapsskatten til staten øker når

eiendomsskatten blir redusert.

I Sauda planlegger Statnett utbygginger for 700 000 000,-. Dette blant annet for å møte behovene for større kapasitet på linjene ut mot kysten og sørover. På linjen sørover er det planer for en kabel over til Storbritannia. Om forslaget blir vedtatt vil Sauda gi fra seg naturressurser, ta på seg andre omkostninger for miljøet uten å få noe igjen. Derimot vil kraftprodusentene tjene store summer på sin krafteksport, det samme vil Statnett gjøre i form linjeleie.

NB! Kommunen vil få betydelige kostnader til saksbehandling av alle høringsuttalene i forbindelse med en så stor utbygging.

4. *Betydelig skattelette for næringslivet i kommuner som har innført eiendomsskatt?*

I høringsnotatet sier departementet: «*Begge de skisserte alternativene vil innebære betydelige skattelettelse for næringslivet i kommuner som har innført eiendomsskatt*».

Dette vil i stor utstrekning gjelde for kraftkrevende industri, ilandføringsanlegg og statsbedriftene Statoil, Statnett og Statkraft. Etter rådmannen sin mening er det annen næring som får fordelene av disse endringene enn de bedriftene som man ønsker å gi bedre vilkår. Staten og statsbedriftene vil definitivt være blant vinnerne i denne omleggingen.

5. *Overgangsordninger*

Et inntektstap per år på nær 6 millioner kroner er en kraftig reduksjon i Sauda kommune sine inntekter. I Sauda gjelder det også bortfall av 5 millioner kroner årlig i framtidige inntekter.

Med vår anstrengte økonomiske situasjon vil det være svært krevende å kutte utgiftene med et slikt beløp. Utfordringene i Sauda er store og vil bli større som følge av den demografiske utviklingen. Både dagens inntekter og framtidige inntekter er nødvendige for å møte disse utfordringene.

I høringsnotatet er det tatt høyde for oppstart i 2017. Det samlede inntektstapet for kommunene blir mellom 1,5 og 2 milliarder kroner. Tradisjonelt blir slike endringer gjennomført over tid med kompensasjoner slik at det i realiteten blir et nullsumspill.

I høringsnotatet er det ikke sagt noe om hvordan staten vil finansiere dette tapet til kommunene. Det er slik rådmannen ser det oppsiktsvekkende og uholdbart.

6. *Kommunalt selvstyre*

Eiendomsskatt er den eneste skatten som kommunen har råderett over. Å redusere kommunenes muligheter til denne inntekten som det har vært tradisjon for i nær 100 år, vil

være å redusere det kommunale selvstyret.

Slik rådmannen ser det er det lite annet Sauda kommunestyre kan gjøre enn å be regjeringen om å forkaste forslaget om at produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner ikke lenger skal inngå i skattegrunnlaget. Sauda kommune sier også nei til fjerning av skattebegrepet verk og bruk.

Særlig gjelder det faktumet at det ikke er sagt noe om hvordan kommunene skal få dekket tapet av inntekter. Sauda kommune bør også minne om at skatt på verk og bruk er en viktig del av «samfunnskontrakten» for slike anlegg. Bortfall av denne skatten vil også redusere insentivene for å få til næringsutvikling som befordre store anlegg av den type vi snakker om her. I Sauda er insentivene for de planlagt utbyggingene til Statnett utbyggingene nå relativt beskjedne.

Regjeringen Stoltenberg la også fram et forslag om å frita ikke – integrerte maskiner for eiendomsskatt. Også den gangen mobiliserte kommunesektoren mot forslaget. Rådmannen vil minne om begrunnelsen som ble brukt for å legge bort forslaget den gangen:

«Det har ikke vært mulig å finne noen lovteknisk løsning som gir enklere regler som likestiller ulike typer næringseiendom uten å påvirke de berørte kommunenes økonomi på en uønsket måte. På denne bakgrunn har Regjeringen besluttet ikke å gå videre med saken»

Rådmannens oppfatning er at Finansdepartementet nå forsterker Stoltenberg regjeringens forslag. Dette fordi det i forslaget bare er bygninger og tomten som er skatteobjekt.

For å gjøre eiendomsskatteloven tidligere når det gjelder avgrensninger mellom integrert utstyr og det som ikke er integrert kan departementet sette ned et utvalg som kan tydeliggjøre avgrensningene. Utvalget kan ha som mandat å utarbeide nasjonale retningslinjer for taksering. Slik kan takst og rettspraksis bli lettere tilgjengelig for kommuner og skatteyttere.

Basis for et slikt arbeid bør være rettsavgjørelser som har avklart de fleste praktiske og rettslige uklarheter ved de prinsippene som benyttes til verdifastsetting.

De samfunnsmessige konsekvensene av en slik lovendring er store, regjeringen må bruke mer tid og ressurser på å analysere konsekvenser av en slik lovendring.

Sauda, den 03.09.2015
Wictor Juul, rådmann